

У ИШЧЕКИВАЊУ МЕСЕЦА

Одблесци лунарне инспирације

Месец је у стваралачким световима оштар изазов. Такав подстицај истовремено је и повест о личностима ноћног, лунарног импулса у европским уметностима, онима који су невидљиву везаност за таласе јединог Земљиног сателита унеле у сопствену покретачку вољу. Посебно када се четврта фаза хладне заустављености фасцинантног пуног круга намести као неизбежан, неретко узнемирујући феномен. Именовања Земљиног сателита у многим језицима и обичајима доспевају из санскритске речи 'Мас', отварајући миленијумски опчињавајући потенцијал.

Непроменљив за чула и фреквенцију свих живих створења, Месец има дословно надисторијско својство. Плени његов одблесак на екстеријерске амбијенте вегетацијских места и призора. Носилац земаљских ритмова, он отвара историју идеја у виду симбола плодности, па се светковина жене у старој Кини, као и у семитским култним обичајима, утискује у виду владавине Месечеве богиње. Пасивни плодни принцип митских жена, Изис, Иштар, Артемиде или Дијане и Хекате, огрнут велом интуиције и магије краси вештичарење и женску непостојаност.

Збивања на све растресенијој и угроженој планети приближавају се форми невидљивог струјања. Ликовна дела Иване Костић, за разлику од њених уљаних слика, тек су условно цртежи. Без обзира на контрастну скалу угљена на папиру и акценте црвених зрачења, пренесена је по свој прилици у замаху и враћањима замишљана фиксирана ситуација. Графолошким траговима она прераста у ликовно маркантну дефиницију ликовне изражајности. Вртложна снага тог процеса израде препуштена је траговима небројених потеза и уведених прелазака светлости; она поседује молекуларну пажњу уношења чиме је пружање више таквих композиција настајалих кроз сезоне у скоро две године насловљено *У ишчекивању Месеца*. Резултат се отима поузданости научног доказивања реалног осматрања. Наглашава уметничку тему представе земаљске заробљености и трепераве снаге интуитивних препознавања.

Ма колико у њеним делима можемо да распознамо да су густина честара, гранање стабла и грмље као и шумарци део опште континенталне угрожености, та сила вегетације прераста у мерило за пренос чежње за ослобађањем. Затамњеност, по нарави угљена што доспева из дубине земље, ти прегршти изданака нису натуралистички фотографски рецепт представљања. Премда су реалним местима налик. Сабијеност потеза дарује нам драматизацију светлости кроз регистре раста, борбе за место и трагове укроћеног сунца и у најтамнијим ботаничким густинама, теренима под променама климе и ерозијама потиснутог или разграђеног корења.

Мерена антропоморфијом односа ка просечној величини усправљеног људског тела, дела се показују у заплету тематизације, јер Ивана Костић истрајно уводи утицајни чинилац плиме и осеке где се на средњој удаљености Месеца од 384 хиљаде километара на површини папира пружа древна игра са утицајем у све четири светлосно електромагнетне фазе. Познато је да се и у представама ликовне уметности и са звонкошћу музичких тема, описа у речима и стиховима, али и памћењима Месец схвата као ноћно присуство.

Крију се у представи и наших скривања и бојазни да уколико га не разазнајемо више никад и нећемо осетити. Надмоћна емисија над оријентацијом јасна је и не само светлосна водиља. Дела *У ишчекивању Месеца* домашај су цртачког умећа, посебно припремљени таблои нижу се као ликовно надмашивање те вертикалне поставке. Преплитање потеза, трагова и сенки је амбијентални сугестивни блесак: од најмањих деоница осматрања и слутње, све до прегледне моћи, до раскошно испољене сложености стваралачког бића и осећања.

Никола Шуица,
април 2025.